

JAK ZŁOŻYĆ SKARGĘ

Jeżeli uważasz, że padłeś ofiarą dyskryminacji z powodu swojej niepełnosprawności lub z powodu odmowy uzasadnionego dostosowania się do potrzeb niepełnosprawnych, możesz złożyć skargę w Wydziale Praw Człowieka Stanu Nowy Jork.

Skargę należy złożyć w Wydziale w ciągu roku od czasu domniemanego aktu dyskryminacji. Aby uzyskać więcej informacji lub złożyć skargę, można skontaktować się z regionalnym biurem najbliższym miejsca zamieszkania lub zatrudnienia, lub na naszej stronie internetowej:

www.dhr.state.ny.us

KILKA PRZYKŁADÓW:

Masz ograniczoną możliwość poruszania się i używasz wózka inwalidzkiego. Jedyną dostępną dla ciebie kasą w sklepie jest kasa ekspresowa. Twoje zakupy przekraczają maksymalną ilość towarów upoważniającą do skorzystania z tej kasy. Co powinien zrobić sklep, aby dostosować się do Twoich potrzeb?

Przykładem modyfikacji reguł, praktyk lub procedur jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z dostępnej kasy ekspresowej niezależnie od ilości kupowanych towarów.

Używasz wózka inwalidzkiego i musisz dostać się do apteki, aby wykupić receptę. W wejściu do apteki znajduje się jeden stopień. Czy apteka ta musi usunąć ten stopień, aby umożliwić do niej dostęp?

Jeżeli osoba używająca wózka inwalidzkiego nie może dostać się do apteki ze względu na ten stopień, apteka musi go usunąć o ile jest to „łatwo wykonalne”. Jeżeli usunięcie stopnia przez aptekę nie jest „łatwo wykonalne”, apteka zobligowana jest do umożliwienia dostępu do swoich towarów i usług w inny sposób, na przykład udostępniając dostarczanie zakupów do domu lub umożliwiając ich dokonanie na zewnątrz.

Cierpisz na wadę wzroku i chcesz wziąć udział w publicznie dostępnym seminarium. Potrzebujesz, by materiały do seminarium były wydrukowane dużym formatem czcionki, abyś mógł je odczytać. Do czego zobligowany jest organizator seminarium?

Jeżeli seminarium jest publicznie dostępne, organizatorzy muszą udostępnić materiały pisemne w formacie alternatywnym, aby były dostępne osobom z wadami wzroku. Formaty alternatywne mogą obejmować alfabet Braille'a lub druk dużym formatem czcionki.

PRAWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W Przedsiębiorstwach Usług Publicznych

NEW YORK STATE
DIVISION OF
**HUMAN
RIGHTS**

ANDREW M. CUOMO, GOVERNOR

ONE FOR DHAM PLAZA
BRONX, NEW YORK 10458
(718) 741-8400

WWW.DHR.NY.GOV

Prawa Osób Niepełnosprawnych W Przedsiębiorstwach Usług Publicznych

Ustawa o Prawach Człowieka Stanu Nowy Jork zabrania dyskryminacji osób niepełnosprawnych w przedsiębiorstwach usług publicznych.

Ustawa o Prawach Człowieka definiuje „niepełnosprawność” jako:

- fizyczne, umysłowe lub medyczne upośledzenie powstałe w wyniku choroby anatomicznej, fizjologicznej, genetycznej lub neurologicznej, uniemożliwiające wykonywanie normalnych funkcji organizmu; lub
- daje się udowodnić przy pomocy zaakceptowanych medycznie technik diagnostycznych; lub
- istniejącą dokumentację takiego upośledzenia; lub
- stan zdrowia uznawany przez innych za upośledzenie.

„Przedsiębiorstwa usług publicznych” w stanie Nowy Jork obejmują: **hotele, restauracje, punkty sprzedaży detalicznej, kliniki, szpitale, wesole miasteczka, parki rekreacyjne i kina.**

ZABRONIONE PRAKTYKI DYSKRYMINUJĄCE
Przedsiębiorstwa usług publicznych nie mogą dyskryminować osób niepełnosprawnych i muszą umożliwić im dostęp do swoich towarów i usług. Przedsiębiorstwa usług publicznych nie mogą odmawiać towaru lub usług osobom ze względu na ich niepełnosprawność.

Przedsiębiorstwa usług publicznych nie mogą publikować lub rozprowadzać materiałów pisemnych, które wskazywałyby na odmowę dostosowania się do potrzeb, dania szansy lub udzielenia przywilejów osobom niepełnosprawnym.

UZASADNIONE MODYFIKACJE STRATEGII I PROCEDUR

Przedsiębiorstwa usług publicznych muszą dokonać uzasadnionych zmian w swojej strategii, praktyce lub procedurach, jeżeli takie modyfikacje są niezbędne, by oferowane usługi publiczne były dostępne dla osób niepełnosprawnych.

Przedsiębiorstwa usług publicznych nie muszą dokonywać zmian w swojej strategii, praktyce lub procedurach, jeżeli takie zmiany w sposób fundamentalny odmieniłyby charakter przedsiębiorstwa lub obiektu.

WYMÓG DOSTARCZENIA POMOCY DODATKOWYCH

Przedsiębiorstwa usług publicznych muszą podjąć kroki mające na celu zagwarantowanie, że żadna osoba niepełnosprawna nie będzie pominięta lub nie odmówi jej się dostępu do usług ze względu na brak dodatkowych pomocy lub usług.

„Pomoce dodatkowe” mogą obejmować wykwalifikowanych tłumaczy języka migowego dla osób z zaburzeniami słuchu lub materiały pisemne w języku Braille’a, lub drukowane dużą czcionką dla osób z zaburzeniami wzroku.

Przedsiębiorstwa usług publicznych nie muszą zapewniać pomocy dodatkowych, jeżeli zmieniłoby to w sposób fundamentalny charakter przedsiębiorstwa lub obiektu, lub jeśli spowodowałoby to „nadmierne obciążenie”.

Ciężar przeprowadzenia dowodu, że wymagana modyfikacja w sposób fundamentalny odmieniłaby charakter przedsiębiorstwa lub spowodowałaby „nadmierne obciążenie” spoczywa na właścicielu lub kierowniku przedsiębiorstwa usług publicznych.

NADMIERNE OBCIĄŻENIE

„Nadmierne obciążenie” oznacza znaczne trudności lub koszty. Aby stwierdzić, czy wykonanie danej czynności spowoduje „nadmierne obciążenie”, należy przyrównać charakter i koszt wymaganej modyfikacji do środków dostępnych danemu przedsiębiorstwu usług publicznych.

USUNIĘCIE PRZESZKÓD ARCHITEKTONICZNYCH

Przedsiębiorstwa usług publicznych muszą usunąć przeszkody architektoniczne oraz strukturalne bariery komunikacyjne w istniejących obiektach, o ile ich usunięcie jest „łatwo wykonalne”. Według prawa, „łatwo wykonalne” oznacza proste w wykonaniu i osiągalne bez nadmiernej trudności lub kosztów. Przykłady usuwania przeszkód architektonicznych obejmują:

- usunięcie stopnia lub stopni w głównym wejściu lub zainstalowanie podjazdu, lub
- poszerzenie drzwi lub przejść do kasy
- obniżenie lady, aby była ona dostępna dla osoby w wózku inwalidzkim

Jeżeli usunięcie przeszkody nie jest łatwo wykonalne, przedsiębiorstwo usług publicznych musi udostępnić swoje towary oraz usługi osobom niepełnosprawnym stosując metody alternatywne. Oznaczać to może udostępnianie towarów i usług w łatwo dostępnej alternatywnej lokalizacji lub zapewnienie wyszkolenia personelu w dziedzinie obsługi zamówień od osób niepełnosprawnych, aby umożliwić wszystkim równy dostęp do towarów i usług.